

Szerkesztőség:

Iső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszámítások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József. Viz Zoltán.

Társ-szerkesztő:

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

A társadalmi osztályokról.

(V) Az ember társadalmi lény; természeté úgy van alkotva, hogy szükségleteinek kielégítése végett embertársaira utaltatik.

E szerint az egyes ember, mint az egésznek egy része tűnik fel, a kinek az összeség munkájával összhangzóan kell hivatását betölteni.

Az emberiség egésze társadalmat képez, a melyet azonban nem agglomeratív sokaságnak kell tekintenünk, hanem egy organikus egységnek; célja, hogy az emberek Istentől rendelt hivatásukat egymás kölcsönös támogatásával abban elérjék.

A társadalom szerves egysége ama tagoltságon alapul, a mely annak legbensőbb természetéhez tartozik s a melynél fogva a különböző osztályok egymással sokszoros érdekközösség útján összefűzve, egy erkölcsi testet képeznek.

A társadalom e különböző osztályait előidézi először is az anyagi munka különbözősége, a mely a munkás erő sokféle beosztásához szolgál alapul. Tekintve az anyagi munkát, oly sok oldalú szükségletei vannak az embernek, hogy azok ugyan-

egy munkaerő által elő nem állíthatók, hanem szükséges, miszerint azok készítése különböző szakokra osztva eszközöltessék vagyis a különböző tevékenységeknek különböző osztályok között kell felosztatnia, hogy így mindnyájan, mindenki a maga módja szerint, mindnyája szükségletének fedezéséhez járuljon.

De előidézi a társadalom tagoltságát a szellemi munka felosztása is. A tudomány oly sok oldalú s annyira kifejlődött, hogy egyes ágaknak tökéletes áttanulmányozására és kimerítésére is alig elégséges egy ember élet, annál kevésbbé lehetséges ennél fogva, hogy valaki az összes tudományban nemcsak ő maga szerezzon meg minden ismeretét, de azt teljesen közölni is bírja azokkal, a kik az ő szellemi vezetésére rendeltettek. Vegyük ehhez még azt a körülményt, hogy az ön- és fajfenntartásra szükséges anyagi munka mennyit vesz igénybe a rövid emberi élet azon idejéből, melyet működésre fordíthatunk, úgy teljesen világossá válik előttünk az egész szellemi kincs-csel szemben a bármily nagytehetségű egyének képtelensége. A tudománynak, a szellemi munkának is tehát különböző szakokba

kell osztva lenni, a melyek szerint a szellemi munkások többféle osztályba sorozva működhetnek úgy, hogy kiki a reá eső részt kizárólag műveli.

A társadalmi osztályok létezésének egyik alapvető oka a birtok-állapot különbözősége. Lehetetlen, hogy a birtok minden egyes ember között a parányokig egyenlő részben legyen felosztva. Mert ekkor a népességnek bizonyos földterületen beálló növekedésével az egyesek birtoka végül oly kicsinynyé olvadna le, hogy a jövedelem nem lenne elégséges annak táplálására, annál kevésbbé az ő egyéb szükségleteinek kielégítésére; de sőt e csekély birtokot művelni, mert annak jövedelme nem fedezhetné a szükségletet, a beruházások és a többi eszközök költségeit, melyeket a főn említett kezelés megkívánna. Tehát a természet, vagyis a természetes rend céljában rejlik, hogy a birtok egyenlőtlenül legyen felosztva, a kis birtokon kívül nagy birtok is létezzék. Ha pedig így áll a dolog, akkor annak is a természet céljában kell rejlenie, hogy azok, a kik csekély birtokkal rendelkeznek, a nagy birtokosok szolgálatába lépjenek, részint mert a nagy birtokosok má-

TÁRCZA.

A szeretet költőjéről.

Az „Abony” eredeti tárczája.

Áprilisi langyos eső permetege hullott a koszorúkra, melyek koporsójára borultak, mint két ölelő kar. Az ég könyei fűrésztötték meg kristálytiszta vizükkel az orgona illatos virágait, a nefelejes fehér cseppet; siratta ő is a virágok, a sziv virágainak költőjét, a szeretet ideális apostolát: Abonyi Lajost.

Óh szépséges virágok, melyek koszorúba fonva hervadhattatok el az ő koporsóján! Óh tisztaságos gyöngyei a könyező égnek, melyek e virágokon csilloghattatok s koporsóján, mint a siránkozó mennyég bánatos cseppjei folyhattatok alá! Mennyi, mennyi virág váltott volna föl benneteket, mely a szívek talajából növe fel, szeretetének illatával borult volna a koporsóra, megédesíteni a költő álmait. Hány fájdalomban fogant köny cserélt volna sorsot veletek, mely a szemekből zápor-módra patakzott, csak hogy a költő jóságos keblén lelje pihenését s az ő drága szívébe szívárogyva, új élet hozsannás dalára serkentse fel azt!

Hiába minden! A mi szívünk virága a szeretet, szemünk gyöngye a köny, nem azért termettek, hogy veled együtt tudjanak meghalni, hanem azért, hogy naponta illatozzék a szeretet virága, naponta harmatozzék a szeretet könyé szívünk-

ben, szemünkben a te emlékedre, a te neved halatára, szeretet költője: Abonyi Lajos.

Te elmentél virágaiddal, elmentél az ég könyeivel oda, hol az örökkévalóságnak gyémántnál fénylőbb cseppjei ragyognak a te fejed koszorújának virágain; halhatatlan költő.

Virágfakadaskor tavaszi pompában, fülemüle dal közt ért el a vég téged. Hát mi lenne méltóbb tehozzád ennél a halálnál, aki szívedben hordoztad a tavaszt, lelkedben ápoltad a virágokat s bűvös-bájos poézisedben hallanunk engedted a fülemüle dalát? Csodás világ a tavasz világa! A föltámadás glóriája zendül meg a langy szellők ajkain; új élet ébredése tekinget felénk a virágok feslő bimbóiból; a ragyogó égen, a smaragdós réten, mindenütt titkos angyalkezek szövögetik a reménységnek szivárványos szálait. Hát te nem így tettél? Hát te nem fakasztottál virágot és tavaszt szívünkben, midőn szózatot ajkad szeretetben fürdő ígeit hallottuk? Hát te nem voltál a tavasz hirdetője, aki írotolladdal mint napfényre hoztad azt a tenger virágot, mely a magyar népnek szíve mélyén termett? Ime, látom, hogy te a tavaszé voltál, elvitt hát közülünk a tavasz. Hajladozó virágok, szózatot madárdalok köszöntöttek utadban, amerre csak mentél, fel a magas régiókig, ahonnan fénylő napként ragyog reánk és a tiednek gyászba borult életére a te — szereteted.

Virágos bokrok közé bújva, szántom papiromra ezeket a sorokat, otthonom egyik csendes zugában. A tanítvány mesterével foglalkozik; lelke elmereng a kedves, biztató szavakon, melyek a

multból feléje csendülnek arról az ajakról, amelynek szózatot voltát megakasztotta a halál.

S míg elborongó lelkem csendességében mintegy hallani vélem a fájdalom sajtolta könnyeknek ritmikus egymásutánban fellángzó koppanását, szemem megakad egyen a sok szó közül, melyet már leirtam s ez a szó: „szereteted.”

Óh dicső, felséges szó a szeretet!

Terem-e balsam Gileádban a szenvedő szívre, nem kérdezem, mert fényességes napként érzem a túlvilágról is ide ragyogni azt a fájdalmat zsongító, jajjokat elcsitító érzést, melynek a neve: szeretet.

Megkapaszodom ebben a szóban, mint a hajó megkapaszodik a horgonyában. Zilálhatják akkor lelkemet a szenvedések viharai, előnthatik a fájdalom hullámai, kezemben a mentőhorgony, mely biztosít, mely elveszni nem enged s mely megnyugtató vigasztalón hirdeti: ne féj, él a szeretet!

Nem nagy ideje annak, hogy megismerhettem személyesen is a szeretet költőjét, Abonyi Lajost. Munkáiban régen gyönyörködtem már akkor, amikor még azt sem tudtam, kinek köszönheti azokat a magyar irodalom?

De egyik művész barátom, akit magát is szeretettel dédelgetett a megboldogult költő, elvezetett engem is hozzá. Hadd melegegjem én is szerető szívének tüzeinél, hadd üljön a lelkesedni akaró tanítvány is a lelkesedésre gyújtó mester lábainál.

Áldom azt a barátot, a ki olyan önzetlenül tudott szeretni engem, hogy a jóságos Feri bácsihoz elvitt s szeretetének napfényében engem is sülkerezni engedett.

Ha Abonyi Lajost nem ismerhettem volna

sok szolgálatteljesítése nélkül nem kezelhetnék nagy birtokukat és azt egyáltalán gyümölcsözővé nem tehetnék, részint mert a kisbirtokosok a mi az ő különböző igényeik kielégítésére hiányzik, csak az ő szolgálattal megillető jutalom által pótolhatják.

Ezzel pedig ismét különféle osztály van adva a társadalomban: a birtokos és szolgálatteljesítő osztály, a munkások és munkaadók osztálya. Ezen osztályokat tehát szintén az emberi társadalom természete követeli. Birtokos és szolgálatteljesítő osztályokra történő tagolás nélkül az emberi társadalom fenállása ép oly kevésbé volna lehető, mint annak tagolása azon osztályokra, melyek az anyagi és szellemi munka terén a hivatási ágak különféleségéből származnak.

Ezek a különböző társadalmi osztályok, mint már fentebb érintett, nem merev mechanizmussal állnak egymás mellett, hanem inkább egymással kölcsönös egy más fölé és egymás alá rendeltségben, a mi a dolog természetében rejlik. A szellemi munka rangja fölebb áll annál, a ki az anyagi munka körébe tartozik; a birtokos előnyben van munkása fölött, mert ezzel rendelkezik s ez neki szolgál. Azonban mégis egyik osztály a másikra van utalva és egy osztály sem létezhetik a másik nélkül, mert az egyik a másikra szorúl szükségleteinek kielégítése végett.

A teljes egyenlőség a társadalomban tehát természetszerűleg ki van zárva s bármint okoskodják is az emberi ész, a Gondviselés berendezésén nem fog változtathatni. A társadalmi osztályok az élet nagy küzdelmeiben változásoknak vethetők alá, de a nagy fölforgatások után ismét csak vissza áll a

meg, sosem lett volna fogalmam ennek a szkeptikus századnak egy nagy esodájáról, amely egyes-egyedül ő volt: a szeretetben és a szeretetért élő nagy íróról. Hejh, mert maholnap már a hétköznapi életben is fehérholló számba megy a szeretet, nemcsak ott, ahol hirtévért meg babérkoszorúért taposnak egymáson keresztül a szivtelen küzdelemben szivtelenekké vált emberek.

Ő megbecsülhetetlen kivétel volt, élő bizonyossága a szívek legnemesebb érzésének, a szeretetnek.

Az a szeretet, amelylyel családjáért lángolt, olyan páratlan tüneménye az emberi életnek, mint aminő páratlan volt az ő patriarkális jóságos szíve a mai léha világban. Hogy iróársait és barátait szerette, azt mind megtudom érteni annál a rokonszenvenél fogva, amely őket egymáshoz fűzte. De ki az, aki manapság észreveggye és szeretettel kísérelje azt a fiatal író, aki minden egyébről álmódozhatnék inkább, mint arról, hogy egy Abonyi Lajos nem kicsinyli őt és a veterán jeles szóra méltatja a pályája elején levő félénk ifjút?

Minő boldogság fogta el lelkemet, mikor a mester nyájas szavait hallhattam, melyekkel a lelkesedés színmézét tudta a szívembe csepegtetni írói pályám iránt! Minő ünnepem volt az nekem, amikor a tisztas öreg egyik hangulatos őszi napon beköszöntött hozzám s egész napot a természet hulladozó, hervadó szépségeinek szemlélgetésében töltve, éreztem, hogy mig idekint hervadás ül a tájon, addig a szívemben benn tavaszi virágok feslenek, nyíló ibolyák illatoznak — a mester szavainak nyomában. S a szeretetben személyválogatást sosem ismert a mi édes Feri bátyánk.

társadalom ugyanazon tagoltsága, ugyanazon rangfokozatokkal.

A mi a társadalmi élet nyugalmanak és elérhető legfőbb boldogságának egyedüli alapja lehet, az csak a felebaráti szeretet, mely osztály különbség nélkül minden emberben testvért lát s a melynél fogva a felsőbb rangú nem él vissza az alantas elnyomására hatalmával, hanem inkább azt megnevesítve magához emelni törekszik; a gazdag nem él egyedül önzésének, hanem a fölöslegben részesíti a szegényt; a tudós nem nézi le a tanulatlant, hanem jóakarattal annak szellemi kincsével, tehetségével segélyére siet.

Akkor a szegény, az iskolázatlan sem fog ellenséget látni az „úr“-ban, hanem jóindulatot tapasztalva részéről maga iránt, önként megadja azt a tiszteletet, a melyet külső kényszerrel erőszakolni nem lehet, hanem a mely egyedül csak az őszinte meggyőződés természetszerű kifejezése s kibékül sorsával, mert látja, hogy nincs kidobva a nagyvilágba, nincs elhagyatva a kiváltságos osztályoktól, hanem inkább testvéreket bír azokban, akik benne a hála és ragaszkodás nagybecsű érzelmeit keltik fel s melyek boldogító melegökkel egy testté forrasztják az emberiséget!

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Nagy érdekléssel olvastam lapjának múlt számában találtam megyei gazdasági egyesületünk tagjaihoz intézett levelem közlését, ebből kifolyólag, miután Abony városának előmenetelét, culturalis haladását és anyagi gyarapodását — mint félig abonyi is őszintén óhajtom s tudva azt, hogy a közügy érdekében a hivatott tényezők közreműködésével, ha lassan is bár, de a haladás el nem

Egyszer éppen kortjelen beszélgettünk vele, mikor egész lelkesedéssel mutatja be nekem Abony tudós rabbijának, Vajda dr.-nak értékes munkáját, az abonyi zsidóhitközség történetét. Majd Szulik Józsefre, a költői lelkű óbecsei plébánosra terelte át a szót, akinek poétai munkásságát épen akkor méltattam egy essay-ben. Elmondta, hogy mennyire ismerte és szerette azt is, a csendes, bánatos dalok költőjét. Szóba hozta a hatvanas évek egyik jónevű volt poétáját Kuthent is, megemlegetvén, hogyan jutott a szomszédságomban fekvő Tápió-Györgye község temetőjébe olyan korán a jeles pap-költő.

Megemlegettük azután a mai irodalom fiatalabb tehetségeit. Összehasonlítást tett, párhuzamot vont műveik között. Szellemes, de mindig keresetlen szavaiban igazán frappans kritika nyert kifejezést egyik-másik felfújt irodalmi nagyság felől.

Budapesten találkoztam egyszer vele abban a kávéházban, melyben a közelmúlt évtizedek író-nemzedéke tartotta összejöveteleit a Kamon-ban. Feri bátyánk épen utolsó színművének színrehozatala körül fáradozott akkor a népszínháznál, hoi javában folytak már abból a próbák, melyeken neki is ott kellett lennie. A kávéház egy kis kerekasztalánál, ujságokkal körül sánczolva, mélyedt bele olvasmányába a jóságos öreg. A nélkül, hogy csak sejtettem volna is, ki ül ennél az asztalnál, közelében foglaltam helyet. Mikor sok idő múlva feltekintett, akkor ismertem fel csak az arcát. Bezzeg siettem is üdvözölni őt, hanem a jóságos lelkű Feri bácsi ebben is megelőzött. Nyájas arccal, nemes karakterének közvetlenségével sietett felém s hangos „Adjon Isten, édes öcsém“-je

maradhat, — veszem kezembe a tollat a közérdekeltégnek — ha szabad mondani — egy irányítására, kérve becses lapjában egy kis helyet.

Köztudomásu az, hogy ma már mindenütt, minden téren csak is a tömörülés, az egyesülés által lehet elérni a mai gőz és villany kor szakában — a netaláni túlszárnyaltatás veszélyében, — a mai előnyöket, melyek a fenállás biztosítására, a sok kedvezőtlen viszonyok között, ellenérdekek harezában kívánatos; látjuk ezt mindenütt, látunk egyesületeket a társadalom különböző irányu foglalatosságaiban minden téren, tömörülését az érdekköröknek; csakis specialiter a gazdaközönség van egy bizonyos lethargiába merülve, — egy közönyösségbe, mely az egyöntetű érdek képviselést és egyöntetű eljárás lehetőségét kizárja, sőt az ellen áramlatok sokaságának győzelmet biztosít fölöttünk: a gazdaközönség fölött.

Ez nem csak egyes helyeken van így, hanem sajnos a minket illető nagy megyénk majd összes területén, hol nem az intellectualis erő hiányzik, hanem csak a kezdet nehézségeivel való küzdelemtől tartózkodás aggálya lép fel akadályul.

Nem kellene-e mindannyiunknak arra törekedni, hogy e közöny lehetőleg áttöréssék és az érdekeltek összehozásával erkölcsi súlyadassék a gazdaközönség óhajának, lehető elérhető anyagi előnyök localis körülményei között, ööl ölelve a gazdaközönség minden rétegét a nagy birtokostól a legkisebb 14 telkes gazdáig, sőt különösen ezeket, mert mig a nagybirtokos önelhatározásának segéd eszközei sokféleségével biztos irányt tud adni, a kisgazda elfoglaltságának rendes azonos folytonosságában — nincs tere — korlátoltságában nincs ideje, sőt segédeszközök hiányában nem tudja kellőleg mérlegelni a helyzetet, sokszoros kihasználásnak van így tájékozatlanságában kitéve; holott ha volna a városban a megyei gazdasági egyesület pártfogása alatt egy gazdasági egyesület, lelkesült vezetőkkel, mely semmi körülmények között politikával, — sem doctrinair fejtegetésekkel nem foglalkozkodnék, hanem cly i ányban mozogna, mely zseb-kérdés — anyagi haszon, anyagi előny kiaknázását, termények értékesítését, termények eladásának közvetítését — kereskedők fel keresését, akár rész-

mint a ezikornyáskodást megvető szívek őszintéségének üde fivalma röppent a kávéházi hangulaton keresztül. Láttam, hogy a szeretet affektálatlan megnyilatkozását a külső formák nyüge alatt szorongó nagy városi élet sem öli ki lelkéből. Ő mindenütt megmarad annak, ami csendes otthonában volt, a szeretet élő profétájának.

Sajátságos találkozására a körülményeknek, hogy egy évre rá, épen azon a napon kísértük ki őt a temetőbe, a mikor a népszínházban színre került utolsó népszínműve a „Férfi sorsa az aszszony“. A múlt évben, április 30-án még az életet jelentő deszkákon láttuk őt, mig ennek az évnek ugyanazon napján az életet befogadó deszkák, a koporsó deszkái ölelték őt magukhoz...

De ne zúgolódjunk! Ki megy Isten ellen?!

Nyujtson inkább vigasztalást mindnyájunknak az, hogy aki életében nemcsak hirdette, hanem nemes szívének szent lelkesedésével gyakorolta is a szeretetet, ezt a drága kincsét, lelkének szeretetét, örökségbe hagyta nekünk.

Pihenj hát békén drága halott, szeretet költője. Sirod felett tavasz virulástól őszi hervadásig viruljanak a szeretet virágai s neked, a föld öleiben szunnyadónak daloljon örök boldogságról, halhatatlanságról holdvilágos májusi éjszakákon a csalóány.

Mi, akik immár nélküled bolygunk itt a földi téreken, szívünkbe vessük a nagy Arany János főlemelő igéit:

„Egy lesz közös, szent vigaszunk:

A lélek él, — találkozunk!“

Lévay Mihály.

leges, akár collective árusítással — vevők biztosítását, helybeli eladók érdekeinek megóvását; — továbbá a sokféle szükségletek olcsó forrásoni beszerzését tűzné feladatául; saját kezébe véve az állattenyésztés emelését világpiac képes baromfi fajok tenyésztését meghonosítaná, a szőlőtelepítés sok oldalú kivánalmait előmozdítaná, beszerezve az indicált faj vesszőket, bemutatva gyakorlati téren a szőlőmetszés — ojtás — permetezés külön féléseit; a gyümölcs értékesítést felkarolva haszon fajok termelését általánosítaná, — közreműködne instructive gazdasági felolvasások, állatkiállítások — díjazások, gazdákat érdeklő gép versenyek rendezésével, — honi ipar támogatásával — sőt panem et circenses! a látványosság terén a localis lófuttatások által az érdekeltség tágabb körét ölelné fel stb. — lehetetlen, hogy annak nagyságát, annak életre valóságát fel ne ismerné a józan észjárású kis gazdák nagy tömege, melyet emelni, melyet támogatni épen hazafiúi kötelességünk.

Mind ezt nem drágán, nem luxussal teheti magáévá a város érdekköre, hol a gazdák egyesülve e czélok elérésére szerény évi díjak mellett 80 krtól 1 frt-ig biztosíthatja magának ezek előnyeit s ez összeg is csak arra kell, hogy az az egyén ki e dolgok elintézésének élén a közérdekből fárad, iredai és fáradozása jutalmául szerény honorariumban részesüljön s minden tag terményeinek jó értékesítésénél úgy is szívesen lemond egy alig számbavehető önmaguk által meghatározott csekély procentuatióról, — mely az egyesület vagyonát volna hivatva gyarapítani.

Ime ily vidéki — városi egyesület létrehozásának eszméjét vetem fel s ily együletnek volnék barátja, mely hasznot hajt és tényleges anyagi előnyt biztosít a tagjainak, a politikát teljesen kizárva az anyagi érdekét mozdítja elő minden egyes tagjának s e mellett a megyei gazd. egyesülettel összeköttetésben állva, annak erkölcsi támogatásában részesül oly téren is, melyen saját erejét a ténykedésen fölülmulja; localis érdekek, localis követelmények istápolója s szervi összeköttetésben a megyei anyaegyesülettel annak egyik szoros kiegészítőjévé válik, hol a saját érdekkörének képviselőjévé kell lennie.

Igaz! ezen szervezethez még egynek kell csatoltatni: szemet hűnyini nem szabad a létező állapotok felett; ez a socializmus, kell hogy ezen egyesület a munkásviszonyok rendezése vidéki egyöntetősége, méltányossággal párosult igazság erkölcsi támasza is legyen úgy tagjai, mint a vidék munkásai irányában — s a rosszakaratú nemzetellenes félrevezetés akna munkájában az őszinteség nyílt fegyverével, a valódi szegénység támogatásával és emelésével — hazafiasságának erélyes tanu jelét adja.

Abony városa, hol oly sok intellectualis erő nyilvánul meg társadalmi életében, lehetetlen, hogy a közigazgatási téren is fel ne ölelje a saját és vidéke emelkedésének biztos segédeszközöket, melynél mindig számíthat nagy megyénk gazdasági egyesületének legkészségesebb pártolására.

Teljes tisztelettel
gr. Keglevich Gábor,
 m. g. egyesület elnöke.

MI UJSÁG?

— **Himen.** Somogyi Ferencz alpári jegyző a jövő hónap 11-én tartja esküvőjét Arany Mariskával. — Fördös Károly református tanító eljegyezte Molnár Mariskát, Molnár Pál rektor leányát.

— **Polgári iskola.** A polgári iskola ügyében a város képviselő-testülete ma közgyűlést tart, melyen Tóth József kir. tanfelügyelő is részt vesz. Reméljük, hogy ezt a regóta vajdó kérdést sikeresen oldják meg.

— **A róm. kath. iskolánál** levő hét újabb tanító állomás jövedelme a jövő tanévtől egyenként 50 frttal emeltetett. Az iskolaszék ez áldozata remélhetőleg nagyobb hivatás szeretetet

és állandóságot fog az érdekelteknél eredményezni. Vajha még többet lehetne tenni a tanügy e derék munkásainak javára!

— **Az iskolai zárvizsgálatok** ideje a róm. kath. iskolánál a következőképp állapított meg: június 1-én az erdő-úti II. vegyes osztályban. Június 13-án d. e. V—VI. fi- és V—VI. leányosztályban, d. u. IV. fi- és IV. leányosztályban. Jun. 14-én d. e. III. fi- és III. leányosztályban, d. u. a központi I.—II. vegyes osztályban s a czeglédi-úti I.—II. vegyes osztályban. 15-ikén d. e. az újszászi-úti II. és I. vegyes osztályban, d. u. az erdő-úti I. vegyes osztályban. A vizsgák kezdete d. e. 9 órakor, d. u. 2 órakor.

A helybeli r. kath. iskolaszék f. hó 15-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy a Reiter Márton lemondása folytán üresedésbe jött kántori állásra az egyházmegyei főhatóság 1998—1898. sz. leirata alapján a pályázatot kihirdeti s a választás napjául június hó 16-ikát tűzi ki.

— **A helybeli r. k. kántori állásra** az iskolaszék következő pályázatot hirdetett: Pestmegyei Abonyban katolikus kántori állásra pályázatot hirdetünk. Köteles a hitközség összes kántori teendőit pontosan és áhítattal végezni, a népet énekekre tanítani s rendszeresen szervezett énekkart vezetni kiválóbb alkalmakra, a négy legfelsőbb iskolában hetenként 4 órában éneket tanítani, tanító betegség vagy állomás üresedés esetében djtalanul helyetteskedni. Átmenetileg: a nyugalmazott kántornak (91 éves) míg él, évi 400 frtot javadalmából az iskolaszék utján fizetni s annak halála után özvegyének 100 frtot 5 évig. Jövedelme: lakbérül 150 frt az iskolaszéktől. Földek. Belsőség: 862 □^o szántóföld, 979 □^o kert. Külsőség: 25 cat. hold 837 □^o szántóföld kis házzal, 4 cat. hold 1208 □^o szántóföld. Párbérváltás 100 frt az iskolaszéktől, Stola: öreg halott után temetési díj 52 kr, koporsótétel ugyanannyi, kis halott után 26 kr, temetőbe kíséret 50 kr, búcsúztató pár után 10 kr, 11—15 versszakig 20 kr, 16-tól felebb 30 kr. Énekes mise után 52 kr, liberás mise után 1 frt. Hirdetés irás ingyenes. Deputátum váltás a községtől 125 frt. Az új kántor 1898. július elsőjén lép hivatalába. Az idei földtermés az előzői illeti s 1899. január elsőjéig csak a stola jövedelme utaltatik, de addig egyszersmind nem lesz köteles az előző nyugdíj fizetésére. Pályázatok június tizedikéig ft. Dolenszky Imre esperes urhoz Tószegre küldendők. Pályázat napja június tizenhatodika. Pályázókkal szemben az iskolaszék minden esetleges költség megtérítési igényt elutasít.

— **Gazdasági egyesület.** Irányadó körökben komoly megbeszélés tárgyát képezi az abonyi gazdasági egyesület megalakítása, mely a kis gazdák érdekében lenne szervezve. Igéretét bírjuk egy előkelő képzett gazdának, hogy a kis gazdák érdekében írott czikkeivel lapunkat megtisztelni fogja. A gazdasági egyesület csak késő ősszel alakulna meg.

— **Gazdák tanulmány utja.** Pestmegye gazdasági egyesülete a megyebeli kis gazdákkal kirándulást rendezett. Ma egy hete mentek Szakály-Högyészre (Tolna megye), hol a tenyész állat díjazást és állatvásárt tekintették meg. Hétfőn és kedden voltak Bábólnán (Komárom megyében) hol az állami ménest, az arabs ménest, a simmentháli tehenészetet vették szemügyre. Mindenütt szakértő oktató járt velök. A költségeket az egyesület viselte. Abonyból Király Antal kiváló tehetségű kis gazda vett részt a kirándulásban.

— **Államsegély a munkásoknak.** Úgy hallik, hogy a kormány munkás-segélyző alapot akar létesíteni, s erre a czélra egyelőre 150 ezer forintot fordítana, mely azonban évről évre szaporítva lenne. Ez a segély alap szét lenne osztva az egész országban; minden járás székhelyén lenne munkás-segély pénztár, honnan a munkások télviz idején, mikor nem dolgozhatnak, meg tavasszal, mikor a kenyérnek való kifogy a zsákból — segélyt kaphatnak — persze kölcsön, de csekély kamatra. Ezt a kölcsön vett segély pénzt aztán még abban az évben vissza kellene fizetni, mihelyt a betakarításnak vége van. Épen olyan szervezetű lenne az, mint nálunk a városnál a takarékmagtár, csakbogy nem gabonában, hanem készpénzben nyújtana a segélyt. Bizony itt is jobb volna a magtárt készpénzre átfordítani, és a segélykölcsönöket készpénzben adni. Pénzért mindég lehet kapni vetni valót is, meg kenyérnek valót is. Akkor aztán a munkások segélypénztára itt már megindítható lenne.

— **Méhzsongás.** A tavaszi langyos szelek elő csalogatták kedvelt kis bogárkainkat a hasznot hajtó méheket. A méhész gazda mily gyönyörrel

szemléli azok ki és be röpülését; gyönyörködik munkásságokban. Azonban a lelki gyönyör mellett, hogy anyagi haszna is legyen a méhész gazdának, több félére kell különös figyelmet fordítania. — Nevezetesen. — Tavasszal a mint a méhek virággal rakottan térnek vissza lakaikba, a méhésznézze át méh családjait. Az átnézést azért eszközölje, hogy meggyőződjék arról, vajon van-e a méh családnak anyja, vagy a tél folytán nem halt-e el? Erről úgy győződhetik meg, ha a keretes kasok építményeit kiszedi addig, amíg fiasításra talál, vagy az anyát megleli. A közönséges szalmakasoknál pedig úgy jár el, hogy aljával felfelé fordítva a sejteket kézzel gyengéden félre tolvá betekint a lépek közé. A gyakorlott szem azonnal észre veszi a rendes állapotot. Az anyahiányt a méhek siránkozó erős zúgása árulja el. Az átnézés alkalmával figyelmet kell fordítani a méz mennyiségre is. A méhek tavasszal kezdik csak nagyobb mennyiségben fogyasztani a méz készleteket, ami természetesen, mivel a bábok és kicsinyek táplálásához most kell csak a sok eledel. Az anya most kezd bőven petézni. A méz pedig nagyon fogy. Mit tegyen a méhész gazda, hogy méh családjai szükségét ne szenvedjenek, hanem fennakadás nélkül fejlődjenek? A méhész gazda teendője ilyenkor igen fontos, mert ez időben veti meg jövedelmének alapját. Amint a méhek elegendő mézet a természetben nem találnak, — eteti őket. Eteti pedig vízzel összekevert mézzel kihülése után úgy, hogy az anya megkezdett bő petézését abban ne hagyja. A méhek ezen etetgetése akácz virágzásig tart, ekkor megkezdődik a méhek munkája. A méhek a nekik nyújtott segélyt búsán visszafizetik. — Amely méhcsalád kellő gondozásban nem részesül, ott mi történik? A táplálék elfogytával az anya vagy beszünteti, a vagy nagyon csekélyre veszi petézését; továbbá hűvös napok jártával a méhek ki nem jöhetvén, hogy édes nedvhez jussanak, még a bekúpolt kelőfélben levő apró fiakat is ki húzogatják bölcsőjükből. Ennek megelőzéséért kell etetni. Ha a méhész kellő gondozásban részesítette méheit, úgy lelki gyönyörrel tekint a viruló akácz virágra, édes gondolatokba merülve készíti eő a méztartó edényeket és a kivonuló rajok helyeit. Az akácz virág elvirultával be áll a méz szüret, az édes munka. Azonban a rajok is ugyan csak kivonulnak lakhelyükből, hogy anyjok vezetése alatt új otthont, új lakást alkossanak. A rajzásnál nagyon ügyeljen a gazda arra, hogy egy méhcsalád, ha csak lehet egy rajnál többet ne eressen. Ez igen fontos a méh család lételére nézve, mivel rajjal több kevesebb méh vonul ki a törzsből. — Nem kell a sok szaporulatnak örülni, mert a második, harmadik stb. rajok már gyengék s az anyatörzs is elgyengült. Kedvezőtlen idő járásban ezen rajok elpusztulnak s így nem előre, hanem inkább hátra haladtunk. Vigyázzon! gondoljon ki a gazda olyant, mely által a rajzást akadályozza; például: a szalmakasoknál úgy akadályozza a rajzást, hogy a rajzott kast eddigi helyéről elteszi új helyre és a rajt helyezi ennek helyére. Mi történik ez által? az történik, hogy az öregebb ki-be járó munkás méhek a megszokott régi helyekre térnek vissza s így a raj erősebb lesz. A meg-rajzott kas népe a munkások távoztával megfogyván, az ott maradt gyenge méhek látva erőtlenségeket, az anyabölesöket egy kivételével lerágják s így a család több rajt nem ereszt. Azonban a rajzott kas a benne levő sok fiasítás kikelte után ép oly gazdag mint a kibocsájtott első raj. Egy erős raj többet ér mint több gyenge.

— **Permeteg.** A szőlő permetezéséhez a bordeaux-i (olvasad: bordói) keveréket sokan helytelenül készítik; a mivel aztán több kárt tesznek, mint hasznot. Az első permetezéshez elég 1^oo-os, vagyis 100 liter vízre 1 kilo kék gálicz és 1 kilo méz. A második és harmadik permetezéshez már 2^oo-os kell. A keveréket, vagyis permetegét így kell készíteni. A vízből kimerünk annyit, a mennyi a méz beoltásához szükséges. A megmaradt vízbe egy zacskóban beleeresztjük a kék gáliczot. A zacskó a vízben függ és csakhamar elolvad a gálicz. Azután valami szita felén át szűrve vékonyan belecsurgatjuk a kihült oltott meszet; de a csurgatás alatt valaki a vizet folytonosan kavarja, hogy a gálicz és méz jól összekeveredjék. — Veszünk előbb a gyógyszerárban piros lakmusz papírt (pirosat, ne kéket), 3 krajczárért kapunk annyit, hogy elég lesz egész nyáron. A piros lakmusz papírból kis szeleteket mártunk a keverékbe. Ha jó a keverék, a papír megkékül. Ha a papír meg nem kékül, akkor még oltott meszet kell bele csurgatnunk. Így aztán nem eteti be a permeteg a leveleket.

— **Vásár.** Az abonyi vásár pünkösöd első és második napján lesz. A közbirtokosságnak, vagy

legalább bérlőjének folyamodni kellett volna a miniszteriumhoz, hogy mivel a vásár első ünnepre esik — kivételesen engedte volna meg, hogy hét-főn és kedden lett volna a vásár, mert ilyen engedély nélkül a vásárt más napra tenni nem szabad.

— **Közügyülés.** Tegnap — szombaton — a város képviselő-testülete közgyűlést tartott. Sajnáljuk, hogy térszűke miatt csak röviden jelenthetjük, hogy a gazdasági ismétlődő iskola felállítása el lett határozva, — a községi iskolaszék meg lett választva, — két alapítvány, Antos Jánosné és Pintér Gyuláné emlékére el lett fogadva, — a fogyasztási adó kezelők jutaléka, a bírónak a rendelkezési összeg meg lett adva, — a pénztár vizsgálatról jelentés lett téve. Az előljárásság utasítva lett, hogy a pöczegődrök tisztításához a készülék megszerzésére nézve tegyen javaslatot. Jövőre részletesen közöljük.

CSARNOK.

Abonyi Lajos.

(+ 1898. Ápril 28.)

„Dalt érdemelt, mert költő,
Könyűt, mert szeretett!”
Igy hangzott a bucsúszó
A gyászos sír felett.

A jó embert siratni
Ezer könyű fakadt,
A költőt énekelni
Lesz édes földadat.

Dalt érdemelt valóban,
Hisz' dal volt ő maga,
Csengő rim volt az élte,
Ész s szív összhangzata.

Örök tavasz ragyogta
Be fénynyel szellemét;
Virág, dal, fény fogadta,
Hogy érkezett a vég.

Szebb honba elkísérték,
Az údv lakába fel.
Ki úgy tudott szeretni,
Az irgalomra lel.

Bár távozott körünkből,
Emléke élni fog,
Mert hártahagyta kincsét,
Mit lelke alkotott.

E kincs oly drága nekünk,
Mint a magyar maga,
Kinek nyelvén beszélni
Más jobban nem tuda.

Gyászolj sirján magyar nép
Magadra hagyva te!
Mert búban és örömben
Nincs már ki értene.

Hazám! letűnt egedről
Egy fényes csillagod,
Vajh! jó-e más helyébe,
Ki mint ő, úgy ragyog?!

V. Z.

Távol hegyek.

Távol hegyek kék kódébe,
Hol az arany napsugár,
Bibor színben oszlik széjjel
Csendes napnak alkonyán,
S merre a szép bárány-felhő
Rózsás úton megy, röpül,
Oda vágyom réges-régen
Ez örökös zaj közül.
Meguntam a nagy világot,
Kis falumba vágyódom.
Mi az ember, mi az élet?
Vándor felhő és álom.

Máthé Zoltán.

Szerkesztői üzenetek.

Páris Pápai. Jönni fog, de még nem lehetett. Jó lenne, ha a többi is beérkezne, hogy egymás után mehetne.
Huszár. Nagyon hosszú, rövidebbet kérünk. Sok a lé, kevés a hús benne. Csak próbálgatni kell, menni fog az. Bátorság.

Valaki: A Teleki-tér még nincs hivatalosan elnevezve.
L. M. Ujszász. Fogadd hálás köszönetünket! Sajnálom, hogy nem találkozhattunk. Jó ideig vártalak, de hát csakugyan igaz, hogy „qui usque ad finem perseveraverit.” Remélem, hogy csak átmeneti alteratio!
V. Á. Ujpest. Remélem, hogy már nincs semmi baj otthon s a hivatalba már újra rendes mederbe tértél!

HIRDETÉSEK.

Rosenzweig J. órás

Abonyban

ajánlja magát mindennemű arany és ezüst tárgyak, zseb- és fali-órák legolcsóbbani eladására, ugyszintén arany és ezüst tárgyak, valamint órák javítására.

Minden raktáron lévő arany és ezüst tárgyon a m. kir. fémjelző hivatal bélyege látható. Az általam eladott, valamint ja-vított órákért egy évi jótállást vállalok.

Fenti tárgyak havi és heti részletekben is adatnak el.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy nálam a **disznóhús-nak kilója 48 kr., szalonnának 70 kr.** és naponta friss virsli, parizer, szafaladé stb. kapható

Csibrán János,
hentes.

ÚJ KÖNYVNYOMDA!

Tisztelettel van szerencsém Abony város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy Abonyban a Piaczterén róm. kath. templommal szemben, egy a maikor igényeinek megfelelő

KÖNYVNYOMDÁT, könyv,- papir- és írószer-kereskedést

állítottam fel, s azon helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimet kellő szakképzettséggel gyorsan és olcsón kiszolgálhatom.

Elvállalok minden e szakba vágó munkákat, u. m. névjegyeket, lakodalmi és báli meghívókat, eljegyzési kártyákat, számlákat, körleveleket, levélpapír és boríték czimnyomását, falragaszokat, egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványok elkészítését, és egész új könyvek kinyomását.

Kaphatók üzletemben: zeneművek, iskolai és üzleti könyvek, noteszok, emlék-könyvek, ev. ref. imakönyvek, irkák, tollak, czeruzák, tenták, itatók, irodai kellékek és levélpapírok.

A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel:

Szerdahelyi János,

nyomda-tulajdonos.